

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060104

DOM
2013-01-11
Stockholm

Mål nr
M 4798-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2012-05-04 i mål nr M 3621-11, se bilaga A

KLAGANDE

1. HessleCity Förening
2. Miljönämnden i Hässleholms kommun

MOTPART

B S

SAKEN

Bullerstörningar på adress X i Hässleholm

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avvisar HessleCity Förenings överklagande.

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom och fastställer Länsstyrelsen i Skåne läns beslut den 10 augusti 2011 i ärende 505-14458-11 och Miljönämnden i Hässleholms kommuns föreläggande den 22 juni 2011 dnr 2011-001067.

Dok.Id 1050815

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

HessleCity Förening (HessleCity) och **miljönämnden i Hässleholms kommun** (miljönämnden) har yrkat att mark- och miljödomstolens dom ska upphävas och nämndens beslut fastställas.

B S har bestritt ändring.

UTREDNINGEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Parterna har i allt väsentligt åberopat samma grunder och omständigheter som vid mark- och miljödomstolen med i huvudsak följande tillägg.

HessleCity

HessleCity är en handelsförening som arbetar för att lyfta handeln i innerstaden. Det är av stor betydelse att aktiviteter bedrivs kontinuerligt i city. Festivaldax är en viktig och stor aktivitet. Det är en stadsfestival med musik, mat, knallar, tivoli och lokala förmågor och föreningar som kommer och visar upp sig. En stadsfestival måste vara lokaliserad till innerstaden och det är viktigt att festivalen fortsätter att placeras i centrum. De har flyttat en scen och tagit hänsyn till önskemålen från klaganden.

Miljönämnden

Miljönämndens bedömning är att människor i allmänhet uppfattar störningar från festivalen som låga i relation till dess varaktighet och att människors hälsa inte påverkas menligt av störningen inomhus under den begränsade tid som festivalen pågår. Miljönämnden har begränsat arrangemangets varaktighet och högsta ljudnivåer med hänsyn till lokaliseringen i stadsmiljön.

Miljönämnden delar inte mark- och miljödomstolens uppfattningen att musik från en camping utanför planlagt område är att likställa med störningar från en stadsfestival.

En stadsfestival måste få ligga i staden och frågan är om det överhuvudtaget går att anordna stadsfestivaler i någon stad.

Mark- och miljödomstolen har missuppfattat att festivalen skulle ha hållits på annan plats under vissa år. Det handlar om att en scen (den som ligger närmast klaganden) har varit placerad på olika ställen i centrum. Hela festivalen har under de senaste tolv åren varit lokaliserad på samma plats. Antalet scener har varierat men ligger runt tre stycken.

Det går inte att begränsa ljudnivåerna från endast en scen, utan begränsningar av ljudnivåer från musikarrangemang måste gälla samtliga musikscener som är placerade på olika platser inom Hässleholms centrumområde under stadsfestivalen. Intill samtliga scener finns bostäder och flyttas scenen från X kommer den med all sannolikhet att placeras i närheten av andra bostäder. Det finns också många andra ljudstörningar, av mer eller mindre långvarig art, i en stadsmiljö som inte festivalarrangören styr över.

B S

De begränsningar som miljönämnden beslutat om har primärt inte syftat till att begränsa störningarna inomhus hos närboende utan har varit till skydd för festivalbesökarnas hörsel. Miljönämnden har inte gjort några egna ljudmätningar eller undersökningar bland berörda boenden.

Han har gjort egna bullermätningar under festivalen 2011 som han bifogat.

Till festivalen 2012 hade man flyttat den scen som tidigare låg på X. Det är positivt. Den nya placeringen innebär att avståndet till bostadshus är ca 15 meter att jämföra med drygt 2 meter som är fallet när scenen placeras på X. Vid samma ljudnivå i musiktältet blir ljudnivån i bostaden ca 10 dB lägre på grund av avståndet. En dämpning på 10 dB upplevs som en halvering av ljudnivån.

REMISSYTTRANDE

Socialstyrelsen har beretts möjlighet att yttra sig i målet och har anfört bl.a. följande. Socialstyrelsen kan inte av underlaget i det aktuella fallet avgöra om bullerstörningen utgör en olägenhet för människors hälsa. Helgkvällar i städer är normalt sett mer

bullriga än vardagar och lever man i en stad så ingår bullret som en del av stadslivet. En stadsfestival som pågår till kl 24 två vardagskvällar och till kl 02 under fredags- och lördagsnatten skulle kunna innebära en störning av endast tillfällig karaktär och därmed inte utgöra en olägenhet för människors hälsa. Socialstyrelsen kan inte utesluta att festivalen utgör en olägenhet framförallt om den innebär att många människor blir störda i sin sömn upprepade gånger fyra nätter i rad eller om det förekommer flera störande arrangemang på platsen under året.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Genom det överklagade beslutet har mark- och miljödomstolen upphävt länsstyrelsens beslut och miljönämndens föreläggande om vissa försiktighetsmått i samband med en stadsfestival benämnd "Festivaldax 2011". Vid denna utgång har domen inte gått arrangören HessleCity emot. Föreningens överklagande kan därför inte tas upp till prövning utan ska avvisas.

Enligt 9 kap 3 § miljöbalken avses med olägenhet för människors hälsa en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller tillfällig.

Inledningsvis konstaterar Mark- och miljööverdomstolen att det inte kan uteslutas att en årligen återkommande stadsfestival fyra dagar och sena kvällar i rad kan utgöra en olägenhet för människors hälsa i den mening som avses i 9 kap 3 § miljöbalken och att störningen i sådana fall inte kan bedömas som helt tillfällig.

Enligt 2 kap 3 § första stycket första meningen miljöbalken ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa och miljön.

Enligt 2 kap 7 § första stycket första meningen miljöbalken gäller kraven på hänsyn i 2 kap. 2-6 §§ i den utsträckning det inte kan anses vara orimligt att uppfylla dem. Enligt

andra meningen ska vid denna bedömning särskilt beaktas nyttan av skyddsåtgärderna och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Detta mål avser miljönämndens föreläggande om försiktighetsmått vid den stadsfestival som utspelade sig i augusti 2011. Det finns inte anledning att så här i efterhand i detalj bedöma graden av de försiktighetsmått som kan ha behövts. Mark- och miljööverdomstolen konstaterar dock att det står klart att miljönämndens föreläggande om försiktighetsmått fyllde ett syfte. Även om frågan om en alternativ lokalisering av störningskällan var överspelad vid tidpunkten för mark- och miljödomstolens dom borde domstolen inte ha upphävt länsstyrelsens och miljönämndens beslut. Mark- och miljödomstolens dom ska därför undanröjas och länsstyrelsens och nämndens beslut fastställas.

Det är i målet upplyst att den scen som tidigare låg på X under festivalen sommaren 2012 flyttats 15 meter bort från närmaste bostadshus. Detta innebar enligt B Ss beräkningar att vid samma ljudnivå i musiktältet blev ljudnivån i bostaden ca 10 dB lägre, vilket upplevs som en halvering av ljudet. Det torde därför finnas skäl att vid framtida festivaler överväga lokaliseringen av ljudkällorna.

Mark- och miljööverdomstolens dom får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Lars Dirke, hovrättsrådet Eywor Helmenius, referent, tf. hovrättsassessorn Anna Hempel och fd. miljörådet Sven Bengtsson. Domen är enhällig.

Föredraganden har varit Carolina Andersson.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-05-04
meddelad i
Vänersborg

Mål nr M 3621-11

KLAGANDE

B S

MOTPARTER

1. Hesslecity Förening
2. Miljönämnden i Hässleholms kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut 2011-08-10 i ärende nr 505-14458-11, se bilaga 1

SAKEN

Bullerstörningar på adress X, Hässleholm

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver det överklagade beslutet och Miljönämnden i Hässleholms kommuns beslut den 11 juli 2011, beslutsnummer 783 DBM/2011, dnr 2011-001067.

Dok.Id 203703

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: MMD.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:30

BAKGRUND

Miljönämnden i Hässleholms kommun (nedan nämnden) beslutade den 11 juli 2011 att förelägga föreningen HessleCity (nedan föreningen) att vidta vissa försiktighetsmått och åtgärder i samband med anordnandet av arrangemanget Festivaldax den 10-13 augusti 2011. Bl.a. förelades föreningen att vid de mest utsatta publikplatserna innehålla ljudnivåer om 94 dBA_{ekv} respektive 105dBA_{max} och 90 dbA_{ekv} vid framträdanden riktade särskilt till barn. Musik- och högtalaranläggningar skulle vidare riktas så ljudet inte träffar mot fasaden till näraliggande bostäder för att begränsa störningar för närboende.

Beslutet överklagades till länsstyrelsen som avlog överklagandet i beslut den 10 augusti 2011, se bilaga 1.

YRKANDEN M.M.

B S har i överklagande som kom in till tingsrätten den 19 september 2011 yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva nämndens beslut och fastställa att nämnden ska förelägga föreningen att innehålla högsta ljudnivåer enligt Socialstyrelsens allmänna råd om buller inomhus (nedan ”inomhusrådet”). Han motsätter sig inte att mark- och miljödomstolen fastställer ljudnivåer och mätmetodik. Han välkomnar bullermätningar i hans bostad. Han har anfört bl.a. följande.

Nämnden har redan i sitt beslut konstaterat att närboende utsätts för störning som ligger över inomhusrådets nivå om 25 dBA_{ekv}. Störningen är enligt hans uppfattning varken ringa eller helt tillfällig då den varar i fyra dagar och är årligen återkommande. Bedömningen av om det är fråga om en störning i miljöbalkens mening ska enligt förarbetena göras utifrån hygieniska och medicinska utgångspunkter. Enligt förarbetena omfattas störningar som har viss varaktighet och dit räknas förutom fasta störningar även regelbundna störningar samt återkommande, men inte regelbundna störningar. Det är inte fråga om att han och hans hustru är mer känsliga än normalt. De begär inte lägre ljudnivåer än vad som framgår av inomhusrådet. Nämndens föreläggande syftar inte, som länsstyrelsen angett, till att de ljudnivåer som anges i inomhusrådet. Nämnden har inte skött sitt

tillsynsansvar och har inte utfört bullermätningar och därmed inte visat att störningarna från festivalen inte påverkar hälsan menligt vid de ljudnivåer som är aktuella.

Lokaliseringen är olämplig. Avståndet mellan hus och tält är bara lite drygt två meter. Skillnaden mellan verksamhetsutövarens mätningar vid tältet 2008 och hans mätningar antyder en avståndsdämpning om 10 dBA. Han har inte anledning att tro att fönstren på hans bostad har annat än normal bullerdämpning, nämligen 30 dBA. För att uppfylla inomhusrådets krav måste bullernivån vid scenen sättas till en ekvivalent ljudnivå om 65 dBA och till 75 dBA som maxnivå.

Under de nu aktuella festivaldagarna gjorde han ljudnivåmätningar. Han har hänvisat till en redovisning av egna ljudnivåmätningar med instrument av minst klass 2, som, då de inte följt någon standardmetod, får anses vara indikerande. Enligt redovisningen visar mätningarna att ljudnivåerna kraftigt överskred både av miljönämnden fastställda riktvärden och riktvärdena enligt inomhusrådet. I skillnaden mellan mätning som dB(A) och dB(C) framgår musikens olika karaktär. Skillnaden mellan resultaten i dB(A) och dB(C) var drygt 20 dB under fredag och lördag natt förklaras av det basdunk som pågick 3-4 timmar per natt. Han har även hänvisat till kartbild där scenens placering ritats in.

Han har begärt att mark- och miljödomstolen inhämtar socialstyrelsens synpunkter i målet samt att mark- och miljödomstolen håller syn.

Nämnden har yrkat att överklagandet avslås. Om högsta ljudnivåer inomhus ska fastställas bör mark- och miljödomstolen göra det direkt i sin dom. I andra hand yrkar nämnden därför att mark- och miljödomstolen fastställer de riktvärden, både som ekvivalentvärde och som maxvärde, som ska gälla inomhus i bostad alternativt utomhus vid fasad, för att störningen enligt medicinsk bedömning inte ska påverka hälsan menligt. I domen bör mark- och miljödomstolen även ange hur arrangören ska få tillträde till lägenheter för mätningar samt vilken mätmetod som ska användas och för hur lång period ekvivalentvärdet ska beräknas.

Människor i allmänhet uppfattar störningarna från Festivaldax som låg i relation till dess varaktighet och människors hälsa påverkas inte menligt av störningen inomhus. Inomhusråden behöver därför inte tillämpas. Överskridande av höga ljudnivåer (jfr nivåerna enligt Socialstyrelsens allmänna råd SOFS 2005:7) kan däremot orsaka omedelbar skada.

Föreningen har beretts tillfälle att yttra sig i målet men har inte hörts av.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att det överklagade beslutet är ett föreläggande om vissa försiktighetsmått som gällde under Festivaldax 2011. Eftersom det är fråga om ett återkommande arrangemang tar mark- och miljödomstolen upp målet till prövning i sak trots att arrangemanget det avser redan har hållits, jfr RH 1997 ref 24.

Ingen av parterna i målet har ifrågasatt att de ljudnivåer arrangemanget Festivaldax orsakar är så höga att de bör bedömas som störande för de närboende. Frågan är om störningen har sådan varaktighet att den omfattas av olägenhetsbegreppet i 9 kap. 3 § miljöbalken. Miljööverdomstolen har i dom den 9 april 2008 (mål M 8160-06) bedömt att regelmässigt hög musik från en camping under midsommarhelgen inte kan bedömas som en helt tillfällig störning. Miljööverdomstolen godtog vidare underinstansens bedömning att buller från verksamheten inte fick ge upphov till högre ekvivalenta ljudnivåer utomhus vid fasad än 55 dB(A) måndag till fredag kl 07.00 – 18.00, 45 dB(A) kl 22.00 – 07.00 och 50 dB(A) övrig tid. Varaktigheten av det arrangemanget liksom slaget av störning är jämförbar med den situation som är aktuell i detta fall. Mark- och miljödomstolen anser därför att de ljudnivåer Festivaldax orsakar är att bedöma som en olägenhet i miljöbalkens mening.

Frågan är då om det är rimligt att begränsa arrangemanget med angivande av högsta ljudnivåer eller om de närboendes intressen kan tillgodoses på annat sätt.

Utöver de bestämmelser länsstyrelsen hänvisat till i det överklagade beslutet vill mark- och miljödomstolen hänvisa till bestämmelsen i 2 kap. 6 § miljöbalken. Där

anges att en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska välja en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Bestämmelsen gäller enligt 7 § i samma kapitel i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla den. Vid bedömningen av om annan plats ska väljas ska särskild hänsyn tas till nyttan med detta jämfört med kostnaden för att välja en annan plats.

Av handlingarna framgår endast att arrangemanget hållits på annan plats under vissa år, men därutöver finns inte något underlag för att ta ställning till om platsen för festivalen är förenlig med miljöbalkens lokaliseringsregler. Med hänsyn till detta och till att mark- och miljödomstolen inte som första instans kan göra en sådan bedömning ska det överklagade beslutet upphävas. Eftersom det arrangemang föreläggandet avsåg redan har hållits finns dock inte anledning att återförvisa ärendet till nämnden för vidare handläggning.

Mark- och miljödomstolen, som inte finner anledning att hålla syn eller inhämta yttrande från Socialstyrelsen, upphäver mot denna bakgrund det överklagade beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 25 maj 2012.

Eveline Savik

I domstolens avgörande har deltagit beredningsjuristen Eveline Savik, ordförande och föredragande, och tekniska rådet Joen Morales.